

مناسب سازی فضاهای شهری با تأکید بر نیازهای افراد کم توان (مطالعه موردی: پیاده راه خیابان زند شیراز)

مسعود داورى نژاد مقدم^{۱*}، میثم رهنما^۲

- ۱- دانشجوی دکتری برنامه ریزی شهری دانشگاه فردوسی و عضو هیأت علمی دانشگاه
پینالود، m.davarinezhad@yahoo.com
۲- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری دانشگاه بین المللی امام رضا،
maisamrah@yahoo.com

چکیده

معلولیت به مثابه پدیده‌ای زیستی و اجتماعی، واقعیتی است که تمام جوامع، صرفنظر از میزان توسعه یافتگی، اعم از کشورهای صنعتی و غیرصنعتی با آن مواجه هستند. ارزیابی فضاهای عمومی با توجه به نیازهای معلولان و جانبازان و برنامه‌ریزی برای آن یکی از ضروریات هر جامعه، بخصوص جامعه ماست که بعد از جنگ تحمیلی با جمع کثیری از جانبازان و معلولان مواجه شده است. مناسب‌سازی فضاهای شهری برای معلولان جسمی و عابرین پیاده، از جمله رویکردهای عدالت محورانه در برنامه‌ریزی و مدیریت شهری معاصر محسوب می‌شود. با این وجود بسیاری از عرصه‌های عمومی شهری همچون معابر، پارکها و مراکز شهری در اغلب شهرهای ایران نظیر شیراز با معضل نامناسب بودن فضا برای استفاده معلولان و عابرین پیاده مواجه‌اند. در همین راستا هدف این مقاله نیز، تحلیل و آسیب شناسی جهت تردد معلولین، جانبازان و کم‌توانان جسمی در خیابان زند شیراز و ارائه راهبردهایی برای مناسب‌سازی این فضاهاست. روش‌شناسی انجام این پژوهش از نظرهدف تحقیق، کاربردی و از منظر چارچوب پژوهش، تحلیلی- توصیفی است که به شیوه پیمایشی و در یکی از خیابان مرکز شهر شیراز (خیابان زند) انجام می‌شود.

واژه‌های کلیدی: مناسب سازی فضا، معلولان، پیاده راه، خیابان زند شیراز

۱- مقدمه

امروزه شهرهای بزرگ و کوچک با مسایل شهری و شهرنشینی دشواریهای بزرگی را بوجود آورده است. توجه به نیازهای انسانی در شهر یکی از مهمترین عوامل شکل‌گیری، گسترش و حیات شهرها است و در بین نیازهای انسانی، پیاده‌روی یکی از نیازهای مهم اساسی انسان است که متأسفانه امروزه مورد بی‌توجهی و بی‌مهری قرار گرفته و شاید هم به فراموشی سپرده شده است. شهر محل زندگی و ارتباط انسانها با یکدیگر است، این ارتباط در فضایی به نام پیاده‌رو، حیات اجتماعی شهر را رقم می‌زند و هر چه قدر این فضا ایمن، امن، روشن، زیبا، متنوع و متباین باشد حیات اجتماعی شهر قوی‌تر، واضح‌تر و پایدارتر خواهد بود. شهر را نباید فقط محل سکونت دسته‌ای از افراد و مرکز